

Atnaujinta šventojo Petro skulptūra

Vita ANDRULIENĖ

Nėžinomo autoriaus XVIII a. pabaigoje klasicizmo stiliaus sukurta šventojo Petro skulptūra restauruota 2009 m. Atidengtas autentiškas, spalvingas skulptūros koloritas pabrėžia Šv. Petro grožį ir didybę. Atnaujinimo darbus atliko Šiaulių „Aušros“ muziejaus restauravimo centro polichromuoto medžio restauratorė Angelina Kaušiuviėnė.

Šventojo Petro skulptūra ilgus metus stovėjo Kriukių Šv. Lauryno bažnyčios altoriaus nišoje tarp kolonų. 1993 m. bažnyčia sugriuvo netlankiusi didžiulės vėtros. Nuo to laiko skulptūra atgabenta į Joniškį ir saugota Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčioje. Į „Aušros“ muziejaus restauravimo centrą atvežta 2007 m.

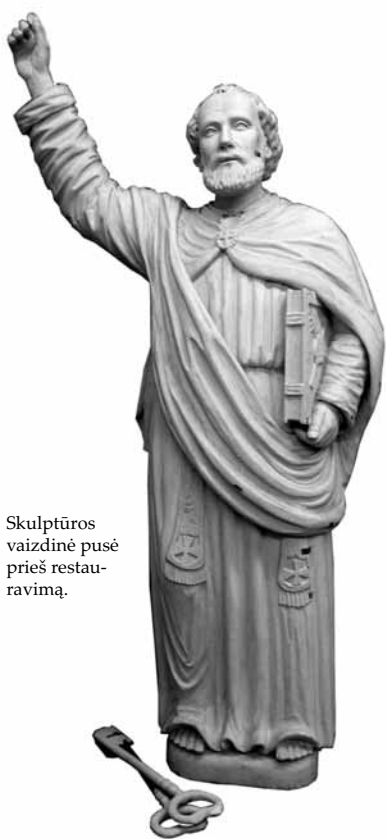
Kriukių Šv. Lauryno Bažnyčia po vėtros 1993 m.

RENEWAL OF THE SCULPTURE OF ST. PETER

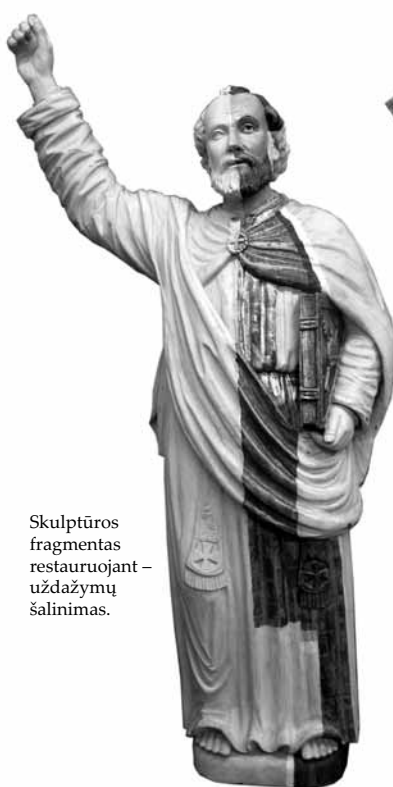
Vita ANDRULIENĖ

The publication introduces to the restoration of the sculpture of St. Peter created by an unknown artist in the style of classicism at the end of the 18th century. During the restoration process that lasted two years, the authentic and flamboyant colouring of the sculpture was uncovered which clearly accents the beauty and grandeur of St. Peter. The restoration was done by the restorers of polychrome wood of the restoration centre of the “Aušra” Museum in Šiauliai.

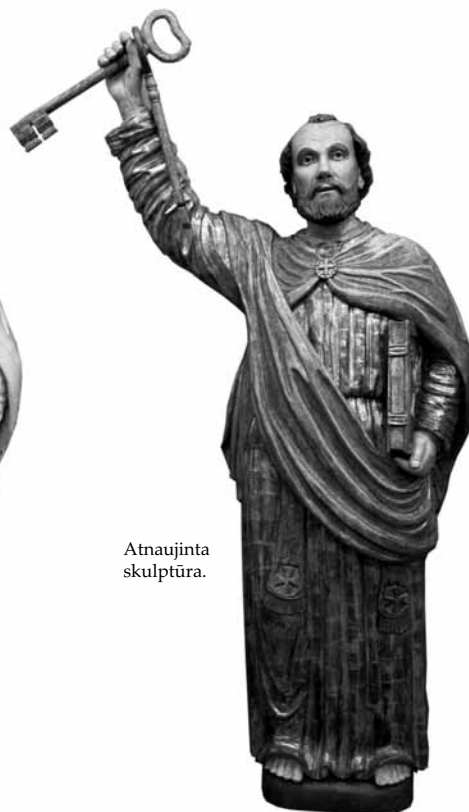
For many years, the sculpture of St. Peter was placed in a niche between the altar columns of the Church of St. Laurence in Kriukai (Joniškis District). In 1993, the church was destroyed by the storm. Since then, the sculpture was kept in the Church of Annunciation in Joniškis and brought to the restoration centre of “Aušra” museum in 2007.

Skulptūros vaizdinė pusė prieš restauravimą.

Skulptūros fragmentas restauruojant – uždažymų šalinimas.

Atnaujinta skulptūra.

Būklė prieš restauravimą.

Šventojo Petro skulptūra (187 cm aukščio) išdrožta iš vientiso liepos medienos ruošinio, modeliuojant tik vaizdinę pusę. Nugarinė pusė – išskaptuota. Atskirai išdrožti: dešinė ranka, durta nuo alkūnės su keliais plaštakos fragmentais, kairė ranka su apsiausto fragmentu ir du raktai. Raktai nukritę, apvynioti viela. Dešinė ranka nuo alkūnės nulūžusi, bet prikalta stambiomis kaltinėmis vinimis, nuskelta rodomojo piršto viršutinė dalis. Mediena tvirta, tik pažeista biologinių kenkėjų, keliose vietose ištrupėjusi. Skulptūra buvo perdažyta tris-šešis kartus. Vėlyviausias dažų sluoksnius uždažytas baltais truputį gelstelėjusiais dažais. Stori dažų sluoksniai vietomis sutrūkinėję, pūslėmis atšokę nuo medienos, byra. Skulptūros paviršius dulketas, nešvarus. Polichromijos sluoksnių tyrimai (tyrėja restauravimo technologė Laima Kruopaitė, Prano Gudyno restauravimo centras) padėjo išaiškinti skulptūros pirminės polichromijos spalvas: šventojo apsiaustas auksuotas, rūbas sidabruotas, veidas ir rankos nudažyti rausvos spalvos, plaukai, barzda pilkos spalvos dažais. Skulptūrą perdažant pirmą kartą, buvo pakeistos autentiškosios spalvos: apsiaustas nudažytas tamsiai violetiniais, rūbas – žalsvai pilkais, plaukai, barzda, antakiai, akys paryškinti intensyvesnėmis juodos, lūpos – raudonos spalvų dažais. Segės ir juostos iškiliosios vietos, knygos pakraščėliai užtepti bronzos dažais. Dar vėliau du paskutiniai sluoksniai uždažyti baltos spalvos dažais, imituojant klasicizmo epochoje madingą marmurą. Skulptūros stori monochrominiai uždažymai, nors ir darydami estetinį vaizdą, atliko konservuojantį vaidmenį, išsaugant senąją polichromijos dangą.

Restauravimas.

Skulptūra antiseptikuota. Vėlesnieji uždažymų sluoksniai pašalinti mechaniškai sausuoju būdu. Dažai minkštinti suvilgytais etilo alkoholyje vatos tamponėliais. Ankstyvoji polichromija bei mediena paklijuota ir sutvirtinta. Išdrožtas ir pritvirtintas pirštas. Autentiško paviršiaus ištrupėjimai atkurti restauraciniu gruntu, retušuoti akvarele. Auksuoti ir sidabruoti paviršiai nupoliruoti agato dantukais. Skulptūros mediniai ir polichromuoti paviršiai padengti apsaugine danga, o sidabruoti, tonuoti ir retušuoti paviršiai – damaros lako tirpalu. ■

ŠAM archyvo nuotr.

Restauratorė A. Kaušiuviene (pirma iš dešinės) pristato darbų eigą muziejaus restauravimo tarybos posėdžio dalyviams.

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Radvilų pėdsakais

Antanas SEIBUTIS

S palio mėnesio antroje pusėje keletą dienų teko lankytis mūsų kaimyninėje šalyje Baltarusijoje. Buvau pakviestas dalyvauti Nesvyžiuje vykusioje tarptautinėje konferencijoje, skirtoje Nesvyžiaus kunigaikščių Radvilų rezidencijai. Kadangi dabar vyksta didžiulė rūmų pertvarka, restauracija, baltarusiams yra labai naudingas bet koks kaimynų patyrimas panašiose srityse, pritaikant buvusias pilis, rūmus šių dienų poreikiams.

N esvyžiuje teko skaityti pranešimą „Biržų Radvilų tvirtovė: nuo XVIII a. griuvėsių iki XXI a. traukos centro“, kur buvo supažindinama su mūsų tvirtovės, jos raidos, tyrinėjimo, pasikeitimų istorija nuo 1704 m. švedų sugriovimų iki pat šių dienų tvarkymo ir pritaikymo darbų. Tačiau kelionėje teko pamatyti ir dabartines Baltarusijos vietas, glaudžiai susijusias su buvusios Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės arba LDK istorija.

Čia, prisipažinsiu, man labai pasisekė. Galvojant apie nuvykimą į Nesvyžių, iš pradžių tarsi „švietė“ įprastas variantas – kelionė autobusu į

ON THE TRACES OF THE GRAND DUCHY OF LITHUANIA AND RADVILOS

Antanas SEIBUTIS

The author of the publication shares impressions from the international conference dedicated to the residence house of Radvilos, Nesvyžiai dukes, organized in October 2009 in Nesvyžius, Belarus. The residence house undergoes restoration and reconstruction, thus the neighbouring Belorussians highly value the experience of their neighbours in adapting former castles and palace for the present-day needs. At the conference, the author of the article made a presentation “Radvilos Castle in Biržai: from the ruins of the 18th century to the centre of attraction of the 20th century”. The presentation introduced the specialists of the neighbouring country to the history of Biržai Castle, its development, changes and investigations from its destruction by the Swedes in 1704 up to reconstructions done in the present day. During the visit to Nesvyžius, the author of the article visited places in Belarus that closely associate with the history of the Grand Duchy of Lithuania.